

Scenariusz zajęć „Dom bez ekranu”

25 minut, cztery kroki, zero urządzeń: przebieg zajęć, trzy wskaźniki osiągnięcia celu, zadanie dla rodziców i trzy zdania na zebranie.

Podstawa programowa 2026, przedszkole · nagranie 20 minut · do wydrukowania i użycia w placówce

Obszar cyfrowy w przedszkolu nie jest o urządzeniach, tylko o nawykach.

Scenariusz zajęć na 25 minut, cztery kroki, zero urządzeń. Realizuje osiągnięcie: dziecko wskazuje podstawowe zasady higieny cyfrowej (Dz.U. 2026 poz. 378, załącznik nr 1, obszar 7 pkt 3, s. 13). Scenariusz jest propozycją metodyczną Quality Island i Tech Hero Academy, rozporządzenie nie narzuca metod pracy.

Czego potrzeba

- duży arkusz z narysowanym przekrojem domu: kuchnia, pokój, łazienka, sypialnia, stół
- kartoniki z prostym rysunkiem telefonu i tabletu
- drugi komplet kartoników: łóżko, talerz, rozmowa, zabawa z psem
- ten sam arkusz w małym formacie, po jednym dla każdego dziecka, do zabrania do domu

Przebieg zajęć „Dom bez ekranu”

1 Gdzie w tym domu mieszka ekran

5 minut

Na dywanie leży duży arkusz z przekrojem domu. Dzieci dostają kartoniki z telefonem i tabletem i układają je w pomieszczeniach. Nie oceniamy, tylko zbieramy.

2 Co się dzieje, gdy spotkają się w jednym miejscu

10 minut

Wkładamy do domu drugi komplet kartoników: łóżko, talerz, rozmowa, zabawa z psem. Zadajemy jedno pytanie na każde pomieszczenie: co się dzieje, gdy ekran i to drugie znajdują się w jednym miejscu? Dzieci same dochodzą do tego, że przy stole nikt nie słucha, a w łóżku nie chce się spać. To moment, w którym zasadę formułuje dziecko, a nie my.

3 Trzy zasady zdaniami dzieci

5 minut

Wybieramy trzy zasady i zapisujemy je dosłownie, słownictwem dzieci. Wieszamy w sali. Jeśli zdanie brzmi śmiesznie, tym lepiej, bo będzie zapamiętane. Zasada musi mieścić się w jednym oddechu, na przykład: ekran nie idzie z nami do łóżka.

4 Zadanie do domu

5 minut

Każde dziecko dostaje ten sam arkusz w małym formacie, z jednym zadaniem dla rodzica: zapytajcie dziecko, gdzie w waszym domu mieszka ekran, i narysujcie to razem. Ten krok zwykle wypada z planu, a jest najważniejszy.

Dlaczego zadanie dla rodziców jest częścią zajęć, a nie dodatkiem

Warunki realizacji podstawy mówią, że w przygotowaniu dzieci do bezpiecznego funkcjonowania w społeczeństwie cyfrowym aktywny udział muszą brać rodzice (Dz.U. 2026 poz. 378, załącznik nr 1, pkt 7 warunków, s. 18). W badaniu „Brzdąc w sieci” wiedza rodziców o rekomendacjach nie okazała się czynnikiem chroniącym, więc ulotka z limitami czasu nie zmienia tego, co dzieje się w domu wieczorem. Zmienia to wspólny język: te same słowa w sali i w kuchni, to samo pytanie zadawane dziecku w obu miejscach.

Trzy wskaźniki osiągnięcia celu

Podstawa programowa nie określa narzędzi diagnozy osiągnięć, więc opisujemy je zachowaniem, które widać. Wskaźniki są propozycją do wpisania w dokumentację obserwacji i w plan nadzoru dyrektora.

- ☐ Dziecko potrafi podać co najmniej jedną zasadę własnymi słowami. Nie recytuje definicji, mówi po swojemu.
- ☐ Dziecko zauważa złamanie zasady u bohatera opowiadania albo w scenie. To mocniejszy dowód niż odpowiedź na pytanie wprost, bo zasada działa poza sytuacją, w której się jej uczyło.
- ☐ Dziecko przynosi temat z domu, na przykład mówi, że tata teraz odkłada telefon przy stole. Wtedy zajęcia wyszły poza salę.

Trzy zdania do rodziców na najbliższe zebranie

1. Czego nie robimy: w przedszkolu dzieci nie dostają tabletów do ręki, bo tak mówi nowa podstawa programowa.
2. Co robimy: uczymy dzieci trzech rzeczy, czyli kiedy odkładamy ekran, gdzie ekran nie wchodzi i co robimy zamiast niego.
3. Prośba: te zasady działają tylko wtedy, gdy brzmią tak samo w domu, dlatego raz w miesiącu dostaną Państwo od nas jedno krótkie zadanie do wykonania z dzieckiem.

Bez wykładu o czasie ekranowym, bez tabelki z limitami i bez zawstydzania kogokolwiek.

Drugie zajęcia na dziesięć minut: reklama

Osiągnięcie: dziecko określa wpływ mediów na życie codzienne, rozpoznaje reklamy i ma świadomość, czemu one służą (obszar 7 pkt 5, s. 13). Potrzebna jest jedna gazetka promocyjna ze sklepu. Wycinamy i sortujemy na dwie kupki: to jest zdjęcie rzeczy, a to jest namawianie, żeby ją kupić. Na koniec jedno pytanie: po co ktoś to zrobił?

Czego w podstawie dla przedszkola nie ma

W załączniku nr 1 rozporządzenia (s. 3 do 22) nie pada ani razu: sztuczna inteligencja, algorytm, programowanie, kodowanie, robot. W załącznikach dla szkoły podstawowej sztuczna inteligencja pada piętnaście razy. Jeśli ktoś przychodzi do placówki ze szkoleniem albo z zestawem do robotyki i mówi, że to wymóg nowej podstawy dla przedszkola, to mówi nieprawdę. Może to być dobry pomysł, ale nie jest obowiązkiem i nie z tego przepisu.

Termin dla dyrektora

Plany nadzoru pedagogicznego opracowane na rok szkolny 2026/2027 trzeba dostosować do nowych przepisów do 30 września 2026 (§ 2 rozporządzenia Dz.U. 2026 poz. 1151). Dyrektor dopuszcza program wychowania przedszkolnego do użytku i odpowiada za uwzględnienie w nim całości podstawy programowej (art. 22a ust. 6 i 7 ustawy o systemie oświaty).

Materiał wyjaśnia przepisy i dobre praktyki. Nie jest poradą prawną i nie zastępuje inspektora ochrony danych ani prawnika placówki. Stan prawny na 20.09.2026. Quality Island Sp. z o.o., ul. Grzybowska 87, 00-844 Warszawa, KRS 0000972652, NIP 5273002880. Pełna lekcja i pozostałe materiały: <https://cyfrowyzlobek.pl/lekcje-otwarte>

